

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XXIV. Ravennaten. bonorum. De concordia Ravennatensi, ejusque intelligentia, & de jure accrescendi in emphyteusi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

Et tertio fortiter, quia ut supra consideratum est, ipsiusmet investituræ contextus supponit futurum esse casum ut descendencia durante, petenda sit renovatio.

Demum quoad *Bonifacianam*, ejusque declarationes sub Paulo V. videbatur hoc fundamentum non refragari, sed potius suffragari huic parti, ipsa siquidem Bonifaciana disponit solum circa libertatem alienandi, & disponendi ad instar allodialium, investitura durante, sive quod ob Canonem non solum, servitium non præstitum, investituræ renovationem non petitur, ut successoris electionem non factam, non intret devolutio, quæ omnia non influunt ad numerum generationum, sive ad tempus, quo investitura durare debet, quoniam stant simul, ex jure municipali scripto, vel non scripto, bona redacta esse ad instar allodialium, atque in pluribus naturam emphyteusis, vel juris dispositionem alteratam esse, & tamen non prorogari tempus, seu generationes, ut occasione bonorum emphyteuticorum Abbatis Fesfen. firmatur *dec. 86. par. 5. rec.* ac habetur actum super ejusdem decisionis explicatione in *Farfen. hoc. tit. disc. 8.*

Declarationes autem ejusdem Bonifacianæ factæ sub Paulo V. pariter non faciunt ad rem, immo potius assistunt, cum solum in eis declaratur concessiones, quamvis in verbis cantantes *pro se, & filiis*, intelligendas esse pro nepotibus, & aliis usque ad quartum gradum ad normam ejusdem statuti, & sic solum interpretatur dictum verbum *filiis*, quod aliis strictè convenienti solum illis primi gradus, conveniat quoque præfatis ulterioribus descendentiis, quod vel juxta unam opinionem intelligitur de jure, vel juxta alteram etiam ex conjecturata testatoris, vel alterius disponentis voluntate procedit, ex iis quæ plene collecta habentur apud *Fusar. de substit. q. 320. Rota apud Merlin. dec. 206. alias dec. 6. par. 5. rec.* & frequenter in sua materia *sub tit. de fideicom.* Ideoque clara mihi videbatur Ecclesiæ, seu Mentis justitia, potissimè dum non agebatur ad odiosum, & rigorosum effectum devolutionis formalis ad favorem Ecclesiæ volentis pro se retinere, sed ad solum effectum petendæ renovationis, ac solvendi solitas recognitiones, sub laudem vocabulo explicatas, in quibus ob Canonis exiguitatem, major Domini directi utilitas, & effectus consistere viderur.

RAVENNATEN.
BONORUM
PRO
POMPILIIS.
CUM
JULIANA.

Casus decisus per Rotam pro Juliana, modo, ut infra.

De concordia Ravennatensi, ejusque intelligentia, & de jure accrescendi in emphyteusi.

* * *

SUMMARIUM.

- 1 *Acti series.*
- 2 *De jure accrescendi inter investitos, & numer. 4.*
- 3 *De concordia Ravennatensi, & quod non habeat locum ex contraria conventionione, & num. 5.*
- 4 *Declaratur conclusio, de qua num. 2. super jure accrescendi.*
- 5 *De eadem concordia, de qua n. 3.*
- 6 *An lucrum dotale debeatur de bonis emphyteuticis.*

DISC. XXIV.

ACOBUS de anno 1612. prævia cessione bonorum de quibus era-
questio, titulo oneroso, & per
quandam speciem emptionis à
possessore, novam investituram
accepit à Rectore Ecclesiæ Sancti
Alberti, de cujus directo dominio bona erant, *pro se,
& filiis, ac nepotibus dumtaxat*; Cumque ex Jacobo
fuissent superstites Hieronymus, & Joseph ex Leonar-
do filio nepotes, isti expletis annis 29. juxta investitu-
ræ leges, renovationem acceperunt, patiter *pro se, &
filiis, ac nepotibus dumtaxat*, Joseph autem moriens
abique prole, hæredem scripsit Hieronymam ma-
trem, sub onere dotandi Lauram, ex Hieronymo
fratre neprem, quæ nupsit Silvio de Pompiliis, cum
dote constituta, tam ex bonis à dicto Josepho prove-
nientibus, quam ex propria portione Hieronymi e-
jus patris, dictaque Laura moriens abique prole condi-
to testamento hæredem scripsit pro medietate dictum
Silvium vitum, cui pariter defuncto successerunt In-
nocentius, & Perus germani fratres, contra quos Ju-
liana dictæ Lauræ soror, tanquam vocata per investi-
turam judicium instituit super portione dictorum
bonorum emphyteuticorum, ac obtinuit tam in par-
tibus, quam coram A. C.

Et inducta causa in Rota coram Perospio, disputa-
tatoque dubio, ad quem bona prædicta pertineant,
sub die 5. Maii 1664. pro eadem Juliana prodit resolu-
tio, ex motivo juris accrescendi, quia concessa em-
phyteusi patri pro se, & filiis, & nepotibus, si unus ex
filiis abique prole decedat, portio ipsius ad alium fi-
lium, & respectivè fratrem devolvitur ex jure accre-
scendi, sive ut alii putant, ex viscu jussam pacti de suc-
cedendo, seu tacite substitutionis ex investitura resul-
tantis, ad *rex. in cap. 1. de feudo Marchia Bar. conf. 58.
num. 1. & seqq. lib. 1. Clar. 8. emphyteusis q. 39. num. 2. &
3. Mantio. de tacit. lib. 22. tit. 34. num. 19. & 21. Ful-
gin. de emphyt. tit. de success. q. 20. num. 2. & 3. Rot. dec.
107. num. 33. par. 4. recen. tom. 2. & 176. num. 9. par. 5.
cum aliis in dec.*

Et ad motivum ex parte illorum de Pompiliis de-
ductum à concordia Ravennatensi, per quam de hu-
jusmodi bonis licitum est liberè disponere ad instar
allodialium, & de qua restantur *Ancharan. conf. 125. 3
Paris. conf. 108. lib. 1. & conf. 22. lib. 2. Rot. dec. 6. par. 4.
recen. tom. 2. respondetur illam cessare, quoniam ex con-
traria conventionione, seu lege investituræ aliter statu-
tum est ex firmatis apud Merlin. *decis. 86. num. 11 cum
seqq. Rotas dec. 402. & 444. Ravennatens. emphyteu-
sis 9. Decembris 1659. coram Alberгато, & de qua ha-
betur hoc eodem tit. pro Emo disc. 20.**

Mihi pro Pompiliis scribenti, quatenus pertinet ad
primum motivum juris accrescendi, audita resolu-
tione,

tione, ea visa fuit probabilis respectu portionis in Lauram obvenit ex successione Hieronymi patris investiti pro se, & filiis, inter quos utpotè ab uno acquirente provenientes benè intrat jus accrescendi, seu tacita lex successionei juxta auctoritates superius deductas; Parùm verò probabilis respectu portionis obvenientis à Josepho patruo, quia cum essent duo investiti, dictum jus accrescendi, seu tacita lex successionei procedit in filiis, & descendantibus cujuslibet eorum discretivè, ac inter se, non autem de una linea ad alteram, ad *tex. in cap. 1. de duobus fratribus, Belon. de jur. accresc. cap. 6. q. 38. nu. 1. & 2. Caveler. dec. 219. n. 2. Adde. ad. Buratt. dec. 50. n. 9. & admittitur dicta dec. 176. par. 5. recen. & in allegata Ravennaten. r. Decembris 1659. coram Albergato*, in quibus, eatenus dictum jus accrescendi de una linea ad alteram admittitur, quatenus concurrat verbum *cujuslibet*, seu verbum *insolidum*, vel aliud æquipollens, ut habetur in eadem Ravennaten. d. disc. 20.

Verùm edita decisione, competii in hoc Rotam nullum gravamen intulisse, dum professus est ita decernere respectu bonorum spectantium ad portionem Hieronymi, Lauræ & Julianæ patris, non autem respectu portionis dicti Josephi, quæ remanet in decisa, cujus respectu jus accrescendi prætendi non potest, undè dicitur sequuta devolutio ad Dominum directum, à quo Pompilii novam habent investituram.

Benè tamen intrare potest difficultas circa renovationem, quæ à Domino nolente pro se retinere debita est proximioribus ultimi investiti, quoties agitur de emphyteusi pacti, & providentiæ, sic distincta ab hæreditaria, cujus renovatio debetur hæreditibus rei familiaris ex sapienter deductis hoc tit præsertim in *Forelvien. disc. 3.* Sed de his huc usque disputatum non est quod sciam, nisi causa mutaverit defensores.

Quo verò ad alterum motivum concordie Ravennatenensis, resolutio non placuit; Tum quia dicta conclusio suas patitur difficultates, de quibus in *dicta alia Ravennaten. disc. 20.* undè propterea non obstante, quod haberetur favorabilis resolutio, ob causæ difficultatem opus fuit concordiam amplecti; Tum clarius ex defectu applicationis dictæ conclusionis, quam vis aliis veræ, & admittendæ.

Tunc enim ea procedit, quando talis lex, quæ in investitura adjicitur cum præfata concordia incompatibilis non conuenit in antiquis investituris apponi, ita ut præferat partium voluntatem à dicta concordia recedendi, seu diversimodè contrahendi; Ad instar eorum, quæ habemus de statutis feminarum exclusivis, cessantibus ex contraria morientem voluntate, ut eatenus id procedat, quatenus concurrat incompatibilitas ostendens morientem voluisse à statutaria dispositione recedere cum similibus; Et prout erat in dicta alia Ravennaten. disc. 20. in cujus investitura aderat expressa prohibitio alienandi, & disponendi, quæ concordiam ita destruere dicitur; secus autem ubi agitur de simplici investitura concessa pro se, filiis, & nepotibus juxta consuetam antiquam formulam.

Licet enim formula hujusmodi præferat conclusionem pacti, & providentiæ, per quam successio solis hæredibus sanguinis à lege in vestituræ debita est, exclusivis extraneis, attamen id procedit ex sola juris dispositione, cessante concordia, cujus effectus est, ut dictam legalem dispositionem tollat; Alias enim ubi investitura non est pacti, & providentiæ, neque ad certum personarum genus restricta, tunc etiam de jure licitum est emphyteutæ disponere in extraneos, undè propterea inanis, & fatua remaneret concordia prædi-

ca, quam eatenus facere opus fuit, quatenus lex seu formula investituræ obtaret, ideoque licet in allegatis decisionibus *Merlini, & Roias*, hoc idem fundamentum deduceretur, nihilominus etiam antequam in ista causa scriberem, in hac parte ex dicta ratione parùm fundatæ vitæ fuerunt decisiones prædictæ, ex alio tamen fundamento fortè sustentabiles, quod scilicet concordia prædicta non caperet futuras concessionem, & post illam emanatam factas, quod in præteriti non cadebat, dum ista concessio initium habet usque ab anno 1377. Concordia verò inita fuit de anno 1434.

Etiam in Abbacia farsen. vel in feudis Ecclesiæ Mantuanæ, sive in aliis emphyteuticis concessionibus Ecclesiarum status Urbini, & Ferrariæ, formula est pacti, & providentiæ pro filiis, & nepotibus, sed quia id commercii libertatem quodammodo impediabat ob hujusmodi bonorum frequentiam, idcirco vel consuetudo, vel Bonifaciana, vel alia Constitutiones Apostolicæ respectivè, formulam prædictam corruerunt, reducendo bona ad naturam allodialium, si ma solum remanente restitutione ad certum genus personarum in ordine ad necessitatem petendi renovationes, ac solvendi laudemia, seu intraturas pro renovationibus solvi solitas, & in quibus ob Canonis nimiam exiguitatem, Domini directi emolumentum principaliter consistere solet, ut habetur in *Farsen.* & in aliis hoc eodem tit. Et ad quem effectum in præteriti opus fuit inire dictam concordiam, aliàs absque dubio fatuam, & sine aliqua operatione, si sola antiqua formula attendenda est, dum super ea, atque ob ejus obstaculum opus fuit ad concordiam devenire.

Deducatur etiam per alios pro hac eadem parte scilicet aliud fundamentum lucri dotalis ex statu *Ravennaten.* debiti viro in medietate dotis, quasi quod Lauræ dispositio ergà virum, fuerit potius necessaria, quam voluntaria, relinquendo illam medietatem, quæ viro ratione lucri statutarii debita erat, & quod lucrum deberi etiam ex bonis emphyteuticis deficientibus bonis liberis, ac cessante præjudicio Domini directi, firmat in specie *Fanne. de lucro dotis Gloss. 10. n. 56.* & quoties primus acquirens est ascendens, & acquirens titulo oneroso.

Ego credebam motivum verum, quatenus, cessante præjudicio Domini, ageretur de solo præjudicio vocatorum, à primo acquirente magis, quam à concedente jus habentium, ex dispositione seu eadem ratione *tex. in auth. res, qua Cod. commun. de leg. super lucro detrahendo ex bonis fideicommissariis ex deduc. & per Redena. conf. 72. n. 37. & seq. Rovin. conf. 55. lib. 1. Ottob. dec. 83.* & alios in sua materia sub tit. *de dote*, sed Rota probabiliter hoc motivum rejecit, ex ea facti circumstantia, quod bona patris, vel respectivè patri per Hieronymam aviam Lauræ in dotem data fuerunt, sub ea lege expressa, quod data conferrentur juxta eorum naturam, & sub illis vinculis, & legibus, quibus subiecta reperiebantur, undè propterea potius eorum commoditas, seu jus tale quale dotali competens, in dotem datum dicebatur, non autem ipsa proprietates, perpetuò à fideicommissis, vel alia priori qualitate separata, & consequenter lucrum statutarium in ipsa rei substantia prætendi non potest, ut ex *Coccin. dec. 43. & 213.* & aliis, in terminis fideicommissatis firmatur in *Forelvien. lucri dotis 31. Januarii 1659. coram Cerro*, & de quo puncto non semel actum habetur sub *dictorin. de dote*, undè in hac parte iusta visa est resolutio.